

Aan

De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Sint Eustatius

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon

Robert de Ruiter

Datum

6 november 2017

Ons kenmerk

Cft 201700265

Pagina

1/5

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

Telefax (+297) 5822224

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Onderwerp

Reactie op de jaarrekening 2015 openbaar lichaam Sint Eustatius

Geachte heer Woodley,

Op 19 oktober 2017 heeft de eilandsraad van Sint Eustatius de jaarrekening 2015 vastgesteld. De jaarrekening is op 23 oktober 2017 door het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) ontvangen, tezamen met het accountantsverslag. De accountantsverklaring, verplicht op grond van artikel 38 van de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES), ontbreekt. Het Cft heeft van de gedeputeerde van financiën begrepen dat de accountant nog diverse documentatie zal ontvangen waarna de getekende en gedateerde accountantsverklaring kan worden verkregen.

De jaarrekening 2015 met bijbehorende stukken had op basis van artikel 31 lid 1 van de Wet FinBES uiterlijk op 15 juli 2016 ingediend moeten worden. Vastgesteld moet worden dat deze pas 15 maanden na de wettelijke deadline en niet geheel compleet door het Cft is ontvangen.

Hierbij ontvangt u de reactie van het Cft op de ingediende jaarrekening 2015.

Conclusie

Het Cft trekt op basis van de jaarrekening 2015 en het bijbehorende accountantsverslag onderstaande conclusies:

- Uit het accountantsverslag blijkt dat de accountant voornemens is een verklaring van oordeelonthouding te geven voor zowel het getrouw beeld als de rechtmatigheid.
- Gerelateerd aan het aantal bevindingen van de accountant is de kwaliteit van het financieel beheer ten opzichte van de jaarrekening 2014 verslechterd.

- Om te komen tot een verbetering van het financieel beheer dient het in 2015 opgestelde verbeterplan financieel beheer te worden geactualiseerd en geprioriteerd maar bovenal krachtig te worden uitgevoerd. Voor de borging is het noodzakelijk dat de capaciteit van de unit financiën structureel op orde wordt gebracht. De constatering dat het financieel beheer verslechterd is ten opzichte van 2014, benadrukt de noodzaak nogmaals.
- Het saldo van baten en lasten toont een tekort van USD 0,6 miljoen. Ten opzichte van 2014 is de vermogenspositie afgenomen en het werkkapitaal verslechterd. De vrij beschikbare liquiditeiten zijn stabiel gebleven.
- Het Cft is niet in staat om conform artikel 11 lid 2 van de Wet FinBES vast te stellen of de collectieve sector van Sint Eustatius voldoet aan de rentelastnorm van gemiddeld 0% aangezien het Cft niet beschikt over (voorlopige) cijfers van de collectieve sector.

Financieel beheer

Het accountantsverslag geeft een toelichting bij de 20 belangrijkste beperkingen in de controle die leiden tot een verklaring van oordeelonthouding bij de financiële verantwoording en rechtmatigheid. Vorig jaar maakte het accountantsverslag bij de jaarrekening 2014 melding van de 15 belangrijkste beperkingen in de controle.

Op basis van het accountantsverslag moet worden geconcludeerd dat er onzekerheid bestaat over bijna alle bedragen die op de balans per ultimo december 2015 zijn verantwoord. Wat betreft de baten en lasten bestaat er onzekerheid over de volledigheid van bijna alle eigen inkomsten en onzekerheid over de juistheid en volledigheid van het voornaamste deel van de lasten.

Om een structurele verbetering van het financieel beheer te bewerkstelligen, is een structurele versterking van de capaciteit van de unit financiën noodzakelijk. Hiertoe heeft het bestuurscollege besloten middels outsourcing van de financiële functie aan Versant Resource Center (VRC). Deze is met zijn werkzaamheden gestart in het eerste kwartaal 2017. De werkzaamheden van VRC zijn beschreven in een engagement letter en richten zich voornamelijk op:

- Het garanderen van de "going concern situatie" ofwel het tijdig en juist voldoen aan de diverse (rapportage-)werkzaamheden van de unit financiën.
- Het middels "capacity building" structureel op orde brengen van de unit financiën zodat uiteindelijk zonder externe ondersteuning gewerkt kan worden.

In 2015 is een overkoepelend Plan van Aanpak opgesteld waarvan het verbeterplan financieel beheer onderdeel vormt. De voortgang m.b.t. de in het verbeterplan opgenomen actiepunten is te beperkt. Door onvoldoende capaciteit bij de unit financiën heeft in 2016 en 2017 de focus van de externe ondersteuning vooral gelegen op het controleren en corrigeren van de boekhouding en het opstellen van de diverse rapportages. Van een structurele verbetering van de situatie is nog onvoldoende sprake geweest.

Overeenkomstig artikel 34 lid 4 van de Wet FinBES heeft het Cft tijdens zijn bezoek aan Sint Eustatius in augustus 2017 geadviseerd een nieuw verbeterplan financieel beheer op te stellen. Daarvoor is ook ondersteuning aangeboden. Het Cft herhaalt dan ook zijn advies om spoedig te komen tot een nieuw verbeterplan financieel beheer en biedt wederom zijn ondersteuning daarbij aan. Zonder dit door het bestuurscollege ondersteunde verbeterplan, voorziet het Cft, ondanks de inspanningen van VRC daartoe, geen structurele verbetering van de situatie waardoor het Sint Eustatius zelfstandig in staat is een ordentelijke administratie te voeren.

Financiële resultaten

De jaarrekening 2015 toont USD 15.495.235 aan baten en USD 16.059.579 aan lasten en daardoor een tekort van USD 564.344. In 2017 wordt volledig gecompenseerd voor het tekort 2015. Hiermee voldoet Sint Eustatius aan artikel 31 lid 3 van de Wet FinBES waaruit blijkt dat een tekort in enig jaar dient te worden gecompenseerd binnen de twee opvolgende jaren.

Baten

De baten 2015 bedragen circa USD 15,5 miljoen en bestaan uit de vrije uitkering van Europees Nederland (USD 10,8 miljoen), de aangewende doeluitkeringen (USD 2,1 miljoen) en de eigen inkomsten (USD 2,6 miljoen).

De eigen inkomsten komen voort uit baten zeehaven (USD 1,2 miljoen), baten motorrijtuigenbelasting (USD 0,3 miljoen), baten luchthaven (USD 0,3 miljoen) en overige baten (USD 0,3 miljoen).

Lasten

De lasten 2015 bedragen circa USD 16,1 miljoen. Uit de jaarrekening blijkt dat circa USD 7,9 miljoen is besteed aan personele lasten en circa USD 1,9 miljoen is besteed aan subsidies en inkomensoverdrachten. In de lasten is circa USD 2,2 miljoen verantwoord met betrekking tot aangewende doeluitkeringen.

Balans

Uit de jaarrekening 2015 blijkt een omvangrijke schuld door achterstallige salarissen, sociale lasten en pensioenpremies van circa USD 1,6 miljoen. Deze schuld is verder opgelopen tot circa USD 2,4 miljoen per ultimo juni 2017. Het Cft heeft meermaals de aandacht gevraagd voor het oplossen van deze problematiek en benadrukt wederom het belang van spoedige afwikkeling en verzoekt geïnformeerd te worden over de voortgang.

Vermogenspositie

Door het tekort 2014 van USD 564.344 is de vermogenspositie afgenomen van USD 18.188.697 per ultimo 2014 naar USD 17.624.353 per ultimo 2015.

Al geruime tijd staan een aantal bestemmingsreserves ongebruikt op de balans van Sint Eustatius. Een voorbeeld hiervan is de bestemmingsreserve voor economische ontwikkeling van USD 1,7 miljoen. Zoals is gebleken uit de accountantsverslagen bij de

jaarrekeningen 2015 en eerdere jaren zijn er onvoldoende liquiditeiten om deze bestemmingsreserves daadwerkelijk aan te wenden. Het Cft adviseert u wederom om de bestemmingsreserves toe te voegen aan de algemene reserve, behoudens de beperkte aanwending die in 2017 zal plaatsvinden voor het vervullen van kritieke vacatures in 2017.

Liquiditeit

De liquiditeitspositie van Sint Eustatius bedraagt conform het Geïntegreerd Middelenbeheer (GMB) ultimo december 2015 circa USD 4,4 miljoen. Op basis van de administratie van Sint Eustatius bestaat circa USD 3,0 miljoen hiervan uit bijzondere uitkeringen. Daardoor resteert circa USD 1,4 miljoen aan vrij beschikbare liquiditeiten.

Het werkkapitaal, bestaande uit het totaal aan kortlopende vorderingen en liquiditeiten verminderd met de kortlopende schulden, is gedurende 2015 verslechterd. Op basis van de door u in 2016 en 2017 ingediende uitvoeringsrapportages blijkt een duidelijke verbetering van het werkkapitaal. Dit wordt onder meer verklaard door de compensatie van de tekorten uit de jaren 2014 en 2015 gedurende de jaren 2016 en 2017.

Overheidsdeelnemingen

Op basis van artikel 9 lid 9 van de Wet FinBES dient het Cft uiterlijk zes maanden na afloop van het boekjaar de jaarrekeningen van de overheidsdeelnemingen te ontvangen. Het Cft heeft van deelneming Saba Bank Resources de jaarrekening 2015 tijdig ontvangen. Gedurende 2017 heeft het Cft van de drie andere deelnemingen de jaarrekening 2015 ontvangen. Dit betreft de deelnemingen Sint Eustatius Telephone Company N.V. ("Eutel"), Stata Utility Company N.V. ("STUCO") en Ontwikkelingsbank Nederlandse Antillen N.V. ("OBNA").

Ook voor de jaarrekening van het openbaar lichaam is het noodzakelijk dat de jaarrekeningen van de deelnemingen tijdig beschikbaar zijn. Nu blijkt uit het accountantsverslag 2015 onzekerheid over de getrouwheid van de financiële vaste activa. Het Cft vraagt dan ook wederom uw aandacht voor tijdige oplevering van de jaarrekeningen van de deelnemingen en adviseert dit aspect op te nemen in het verbeterplan financieel beheer.

Collectieve sector

Op basis van artikel 11 lid 4 van de Wet FinBES dient het Cft gelijktijdig met het doorzenden van de jaarrekening van een openbaar lichamen te rapporteren over de collectieve sector. In samenwerking met het CBS, dient gerapporteerd te worden over de voorlopige uitgaven-, inkomsten-, tekort- en schuld cijfers van de collectieve sector van het betreffende openbaar lichaam. Ook beoordeelt het Cft dan de rentelastnorm van de collectieve sector, die volgens artikel 11 lid 2 van de Wet FinBES gemiddeld maximaal 0% mag bedragen.

De collectieve sector van Sint Eustatius is door het CBS vastgesteld op basis van de 2012 gegevens en is opgebouwd uit het openbaar lichaam en de Stichting Wegenbouwfonds. Sinds 2012 zijn door het Cft geen financiële stukken van Stichting

Kenmerk
Cft 201700265
Blad
5/5

Wegenbouwfonds ontvangen noch is de entiteit geliquideerd. Deze situatie duurt inmiddels al enkele jaren zonder dat door Sint Eustatius concrete stappen worden gezet om deze problematiek op te lossen. Als gevolg hiervan kan het Cft de rentelast niet bepalen en toetsen aan de rentelastnorm en daardoor geen invulling geven aan zijn wettelijke taak daartoe. Ook met betrekking tot dit aspect adviseert het Cft dit op te nemen in het verbeterplan financieel beheer.

Tot slot

Sint Eustatius staat al lange tijd voor grote uitdagingen. Het Cft is in de reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2017 nader ingegaan op de diverse problematieken die spelen en heeft daarover geadviseerd. In lijn met artikel 34 lid 8 van de Wet FinBES herhaalt het Cft zijn advies om op korte termijn te komen tot een nieuw verbeterplan financieel beheer. Het Cft ziet de jaarrekening 2016 graag op korte termijn tegemoet.

Het Cft verzoekt u ervoor zorg te dragen dat binnen afzienbare termijn de getekende en gedateerde accountantsverklaring bij de jaarrekening 2015 alsnog wordt verkregen. Op basis van artikel 31 lid 1 van de Wet FinBES dient het Cft daar een afschrift van te ontvangen ter doorgeleiding aan de minister van BZK.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Sint Eustatius
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Sint Eustatius
Het hoofd financiën van het openbaar lichaam Sint Eustatius